

פסחים פח: (משנה) עד פט. (סוף העמוד)

ביאורי מושגים

סמיכה - כל קרבנות היחיד חייבים בסמיכה, (חוץ משלוש קרבנות: בכור מעשר ופסח) כל קרבנות הציבור פטורים מסמיכה (חוץ משני קרבנות: שעיר המשתלח ופר העלם דבר)
 נשים פטורות מסמיכה, התנאים נחלקו האם הן יכולות לסמוך אם הן רוצות. הגמרא הבינה שמח' זו הינה מח' בהבנת פטור הנשים מחלק מהמצוות. האם הן מופקעות (ולכן אינן סומכות גם אם הן רוצות) או שרק אינן מחוייבות (אבל הם עדיין שייכות במצוה). מח' זו קשורה גם לשאלה האם כשנשים מקיימות מצוות עשה שהזמן גרמא הן מברכות על כך (כמנהג האשכנזים) או לא (כמנהג הספרדים)

משנה

שלח את עבדו לשחוט לו קרבן פסח

לא ציין בפניו אם לשחוט גדי או טלה:
 שחט טלה - יאכל (אפילו אם רבו רגיל לגדי)
 שחט גדי - יאכל (אפילו אם רבו רגיל לטלה)
 שחט גדי וטלה - הראשון יאכל (והשני ישרף).

ציין בפניו מה לשחוט, אך העבד שכח:
 ישחט טלה וגדי ויתנה תנאי.

לאחר ששחט, רבו שכח מה ציווהו:
 שניהם ישרפו ופטורין מלעשות פסח שני.

המשנה מתייחסת למלך ומלכה (שאינם מקפידים על סעודתם). אבל בשאר בני אדם (שמקפידים) - שניהם ישרפו.

קושיה: כיצד העבד קונה קרבן לעצמו (הלא 'מה שקנה עבד קנה רבו')?
תשובה: המוכר יקנה לעבד על מנת שאין לרבו רשות בו,

מתי פטורים מפסח שני:

שיטה א': רק אם שכח אחרי זריקת הדם. (אם שכח לפני - חייב בפסח שני, כיוון שבזמן הזריקה הקרבן לא היה ראוי לאכילה)

שיטה ב': תמיד (כיוון שאין פסול בקרבן ובשמים יודעים למי הוא שייך)

ברייתא

5 אנשים שהתערבבו עורות פסחיהן ונמצא מום באחד מהן (ולכן הוא פסול):

1. כל הפסחים ישרפו.
2. כולם פטורים מפסח שני.

הערות על הפטור מהקרבת פסח שני

1. הם פטורים רק אם הערוב קרה אחרי זריקת הדם. (אם הוא קרה לפני הזריקה כולם חייבים בפסח שני)
2. אמנם פסחו של אחד מהם היה ודאי פסול אבל לא ניתן להקריב ספק פסח.

קושיה: מדוע שלא יביא כל אחד מהם קרבן ויתנה שאם הוא לא פסח הוא יהיה שלמים?

תשובה א': מה יעשו עם החזה והשוק (בפסח הבעילם אוכלים ובשלמים הכהנים) **דחיה:** ניתן למנות כהן (שחייב בפסח שני) על הקרבן,

תשובה ב': זמן אכילת השלמים שונה מזמן אכילת הפסח **דחיה:** ניתן להביא מותר הפסח (שזמן אכילתו זהה לזמן אכילת הפסח)

תשובה ג': מותר הפסח זקוק לסמיכה, ופסח לא, **דחיה:** אם כך הפתרון יכול להועיל לפחות לנשים (שפטורות מסמיכה)

תשובה ד': זריקת דמו של הפסח שונה מזריקת דם שלמים (ועל אף שבדיעבד אם שינה כשר לכתחילה אין לעשות כן)

משנה

הגמרא מסבירה שזוהי דרך של האב כדי לזרז את בנו (אבל האמת היא שהאב המנה את כל ילדיו מראש על קרבן זה)

האומר לבניו שהוא שוחט את הפסח עבור הבן הראשון שיגיע לירושלים:
הראשון שהגיע לירושלים זכה ומזכה את יתר אחיו.

משנה

כמה אנשים יכולים להמנות על פסח אחד:
ללא הגבלה, ובתנאי שיהיה לכל אחד לפחות כזית.

עד מתי ניתן להימנות על הפסח?
עד שישחט. [שנאמר: "במכסת נפשות" (מנין) ואח"כ "תכוסר" (תשחטו)]

עד מתי ניתן לעזוב פסח שנמנה עליו?
ת"ק: עד שישחט.
ר' שמעון: עד שירוק הדם.

ר"ש ות"ק נחלקו בפרשנות הפסוק - 'ואם ימעט הבית מהיות משה'
ת"ק: מחיותו של שה (בעודו בחיים).
ר' שמעון: מהויתו של שה (קודם גמר עבודתו).